

KOLÓZS

ZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O-vár, Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelenés: 5 kr. 5 szor 5 kr. 0.6

Közlöny, április 14-kén 1861.

(D) Ha a közönség évezredek óta nem tudott tisztába jöni a felett, hogy a chaos után alakuló természetben a csirke lett-e előbb vagy a tojás; ugy nem csodálkozhatni, ha az ideiglenes korlátnoksági s kormányzszéki elnök ur is, a tizenkét évi absolutismus chaosa után a választás alá eső, de egyezersmind szervezésre hívott hivatalok előállítására körül találhattak elég megfektetni valót.

Ezzel a székes főkirálybírókról szólunk újból, miután éppen a napokban, a Széchenyi-ünnep alkalmával Kolozsvárra gyűlt székes értelmiség a székek magatartása körüli nézetek e kérdésben egyeztetett: s azon három nézet egyikét fogadta el, melyeket mi a főkirálybírókról irt cikkünkben néhány hét előtt felállítottunk.

Kérdés levén a székek szervezése, azok, kik a Királyhágón inneni részek élére állottak, legelső teendőjükről kellett hogy érezzék; a megyei bizottmányok és tiszték választását.

A főkirálybíró választás e tisztség országos jogu helyzeténél s magasabb categoriájánál fogva nem történhetett a többi hivatal megválasztásával egy füst alatt, mert éppen a főkirálybíró elnöksége alatt kell, hogy a székes tisztjei választassanak, a főkirálybíró pedig egy kormányzszéki biztos elnöksége alatt választatik. A kormányzszéki biztos mint királyi személyes jelenlét meg ezen föméltség megválasztására, küldetésének fényénél fogva nem teljesíthetett volna ki az alsóbb tiszték megválasztására, de egy ily királyi személyes egy legfőbb megyei tiszt választására nem is lehet oly törvényhatóságba, hol nincsenek alsóbb tiszték, kikhez a választók összehívása s egyéb teendők felett azonnal intézkedhessék.

Egy szóval főkirálybíró nem lehet addig választani, míg a székes tisztikara nincs constituálva, tisztikart pedig szintén nem lehet addig választani, míg nincs a székeknek vagy főkirálybírója vagy igazgató alkirálybírója.

Most egyik sem levén, önként merült fel a probléma: melyik legyen tehát előbb: a csirke-e vagy a tojás?

Rendes törvényes uton egyiket sem lehetett előállítani, tehát kellett egy törvénytelen eszmét létesíteni, s így neveztek ki a székek szervezésére a helyettes főkirálybírókat.

E fogalom a szó legteljesebb értelmében törvénytelen, de éppen a főnébbsi leirt állapotoknál fogva szentül hisszük, hogy sem az uralkodó fölségnek, sem a korlátnoksági elnöknek nem állott céljában az, hogy a székes nemzetet törvényes jogából kiforgassák, hanem a csirke vagy a tojás közül egyiket meg kellett teremteni, hogy azután önként folyjon az élet.

Eppen ebből természetesen látjuk mi előállani a székek azon kötelességét, hogy ők a megindított mozdonyt azonnal a törvényes utba zökkentsék. És ezért örvendünk azon, hogy a székes értelmiség itt megjelent tagjai azon legfőbb nézetet fogadták el, hogy az ideiglenesség csak addig állhatván fenn, míg a törvényesen illetékes kezébe mehet át a közigazgatás, a székek szervezésére ideiglenesen kiküldött urak azonnal lépjenek le, mihelyt az alkirálybírók törvényesen meg lesznek választva, s a székes adminisztrációját közülük az éltesebb, ős-törvényeink szerint kezébe veheti, s viheti mindaddig, míg a legelső bizottmányból erre fölkért kormányzszék egy biztosát leküldi a főkirálybíró megválasztására.

Nincs semmi kétségünk abban, hogy akár a guberniumnál, akár a cancellariánál, akár ő felségénél ezen eljárás legkisebb ellenmondásra találjon, mert ez szorosan és teljesleg törvényes, s mert ama testületek célja, s az uralkodó legfelsőbb akarata egyiránt az, hogy a törvényes állapot helyreállítsák.

A székek szervezésére jobbadán oly népszerű egyének küldettek le, hogy választás után is körülbelül éppen ők fognak főkirálybírókká tétetni, s az embernek szinte roszul esett az értekezleten kimondani azt, hogy állásuk nemcsak törvénytelen, de az alsóbb tiszték megválasztása percén túl

iránti tartozástól, s mi el nem nézhetjük, hogy a törvényes orgán előállása után is törvénytelen orgán vigye a közigazgatást, mert ezáltal egy törvényeinket kockáztató gyakorlat venné kezdetét, nálunk pedig, hol a többszöri gyakorlat végre törvényné válik, ez igen veszélyes kísérlet volna.

Törvény iránti jó akaratot látunk fenn, s törvény iránti hű ragaszkodást alatt, egyszersmind kezességet bírnak a székek szervezésére ideiglenesen kinevezettek jellemében, hogy ők tán személyes hivatalvágyért a nemzet jogát legkevésbé sem kívánják kockáztatni.

A hirlapi téren már csaknem mindnyájoknak látnak azon irányát, hogy ők nem saját viszketegőknek, hanem a szent hazának kívántak szolgálni, midőn törvénytelen állásuk elfogadását kockáztatták. Gróf Kálnoki a „K. Közlöny“-ben, Dániel Gábor a „Korunk“-ban szabadkozta kinevezetésük ellen. Béli Gergely mint eddigi császári hivatalnok körül volt legtöbb aggodalom, és im az aranyosszéki legelső értekezleten bebizonyította, hogy hazafi és székes, kimondá, hogy állása törvénytelen s csak addig akar ott maradni, míg a törvényhatóság szükségesnek látja. Gróf Toldalagirol szintén tudjuk, hogy csak a szükségesség érzete vitte őt oda, hogy az ideiglenességet elfogadja. Mikó Antal pedig egyike a legjobb érzésű régibb székeseknek.

Igy sem főnt, sem alant, sem közből nem látnak semmi rosz jelt arra nézve, hogy a teljes törvényellenesség érvényre jusson, annyival kevésbé, mert a hajduság éppen úgy gyakorolta választási jogát, s oly egyszerre ment át a törvényellenes ideiglenesből a törvényes állapotra, mint a hogy mi székesek át-menni akarunk; és az uralkodó éppen úgy szentesítendő a kormányzszék által köztünk elintézendő választás után választottat, mint a hogy a hajdu területet szentesítette.

Tehát e kérdés jelenével és jövőjével tisztában vagyunk.

Pest, április 9., 1861. — I. A pesti hongyülés még mondhatni meg sem kezdődött, szellemét, irányát már látjuk. Részéről, kinek az a szerencse jutott, hogy mind a kettő megnyílását s amannak folyamát is láthatam, a két megnyílás közti párvonalt igen könnyen felállíthatnám; de az események rohamai ily kitéréseket többé nem enged meg. Negyvennyolczotól a szenvedés egy százada választ el s mégis majd mi különbség sincs, csak hogy a vezérek lesznek mások, de az eszmék ugyanazok. Felső-házban vagy a képviselőknél nincs, nem lesz egy hang, mely ne a 48-at követelje.

A felsőház első ülésében az elnök a kivégeztetett Batthyányi Lajos szellemére hivatkozott; gróf Zichy K. az előterjesztett okmányokat nem látta felolvashatóknak, mert magyar miniszter nem jegyezte alá.

A képviselőház elnöki széke műgöletét pompás nemzeti lobogók képezik, közepén Magyarhon címere e felirattal: 1848. Az elnöki széken 48 korelnöke, az öreg Palóczy, kinek minden gondolata 48; a ház a 48-ki szabályok szerint alakult; kilencz osztályra oszlott, mint 48-ban; a képviselők nagyrésze ugyanaz, kik 48-ban, nagyrészenek feje megfőjéredett, de azért keblében egy ohajtás van 48; minden, minden 48-ra emlékeztet, csak hogy most a 312 képviselő közül, bár mennyit beretvált az idő, nincs egy, ki szakált, gyászoláskunk e jelét, ne hordana, s bár mennyit tépett a vihar, jobban megtollasodunk; s a 48-ban elhagyott ősi tiszteletet s kardot most a tanácstermekbe újra beléptetve találjuk. A karzatokat a nők és fiatalok ép oly lelkesültséggel lepik el, mint akkor, mikor a nagy munkát, melyet most Isten segédelmével be fogunk fejezni, ezelőtt 13 évvel elkezdtünk.

Azon végtelen önértet, férfias nyugalom, martiri elszántság, mi itt minden arcon visszatükrözik, mint egy nagy kezesség mutatkozik. Ha eléállana — miről hálá az egeknek többé a magyarnak félni nem lehet — hogy egy második Bástia körülvétné a hongyulást s vérpadot állíttatna fel s felszólítaná, hogy kegyelmet vagy jogot követelnek, a most egybegyűlt rendek, miként egyszer Erdély rendei, kegyelem helyett, 48-at fognának mennydörögni.

Ez itt a szellem, ez a meggyőződés: 48-on kívül egyebet senki sem akar.

De mégis tán vannak pártok, tán e lapok olvasói is Teleki- és Deák-pártból hallanak. Az úgy van. De e két párt nem a 47 és 48 között, hanem 48 és 49 között akar választani, legalább a két év határa közt keres egy napot, melyen meg akar állani; melyik legyen e nap, míg a pártok nem alakulnak, megmondani nem lehet. Annyi áll, hogy a két párt vezére hazánk két ünnepeit férfai, Deák a nagy

ombaton.
kr., harmad-
ál kezelteik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

nemzeti jós s Teleki László, kit a drezdai kormány nekünk vezérül fogott.

Kik lesznek az alvezérek, még nehéz megmondani. Nem tehetem mégis, hogy egy jelenséget fel ne használjak arra, hogy a mai közvéleményt tolmácsoljam. A mai napon a képviselőház tagjai névsorát felolvasás s megalakítás sors-húzás után a 9 osztályt, ez alkalommal gr. Zichy és gróf Keglevich, mint a ház legifjabb tagjaiból felkért korjegyzők felolvasás az összes ház névsorát s a nevek olvasása közben a képviselők és hallgatóság következőket tüntette ki el-jenzéseivel: gr. András Gyula, Bozskó Dániel, b. Eötvös József, Ghyeczy Kálmán, Hunkár Pál, Jókai Mór, gr. Károlyi Ede, Klauzál Gábor, Lusinczi Pál, Nyári Pál, Révész Imre, gr. Rádai Gedeon, Szalay László, gr. Széchenyi Béla, Som-sich Pál, Sárközi József, Szentiványi Károly, Tisza Kálmán, Török Napoleon; kikhez oda kell számíttanunk a kettőt, kiket kitörő éljenzés fogadott, a két pártvezért. Mig ellen-ben csakis egy volt, kit leütögtak, mint mondják, azt is csak a választás körüli eljárásáért.

Igy áll az alsóház, ily férfiak léptek ismét sorompóba; hogyan alakul a felsőház, ha alakult, szintén elmondjuk. Ott is, itt is a 48 emberei, csak hogy hiányzik egy néhány, ki-kért a nemzet szíve vérzik s fáj a nemzetnek, hogy az igé-ret földére el nem juthattak.

K. L.

Esztergamvármegye óvása az osztrák miniszterek Magyarországra ügyeibe avatkozásuk és a febr. 26-ki patens ellen. — Végig menve onnan az osztrák kormányterfiak közt mindenkor találkozott engesz-telhetlen esküdt elleneink által a magyar haza és nemzet ellen kitartó következetességgel szöve — a részrehajlatlan történelem által az utókor intésűl feljegyezvük; végig menve mind azon merényleteken, — miket rokonértelmű utódaik 1527 óta a legújabb időkig, alkotmányos életünk és nem-zeti önálló szabadságunk lerombolására majd nyílt erőszak majd szított visszavonás után elkövettek s végig menve törvénykönyvünkön, annyi be nem váltott ígért komoly ta-nuján, melyben a sérelmek hosszú sora, az elnyomatás fel-jajduló panasza, egy újból és újból kiengesztelt nagylelkű nemzet könnyűvel beírva: mindezeket végig menve, a je-lent pedig egész meztelenségében látva, lehetlen, hogy le ne essék szeméinkről a könnyűhívóság leple, s valahára be ne lássa a nemzet, miszerint azon háló, melynek fo-nala vesztünk századokon át szövött, még szét nem mál-lott, hogy szenvedéseink pohara még meg nem telt, hogy a századokon át meg nem barátkozott ellenség még min-dig résen áll.

Mert valamint az alig eltelt évtized előtti élet-halálrai harc, a kiontott drága honfőr, a katonai kényuralom hajmeresztő kicsapongásai feledtünk nem engedik, hogy egykor Karaffák és Heiszterek dultak e hazában: ugy ugyanez évtized előtti kormányzati módor s ennek ki-séretében a sok bűn, mely hazánk, nemzetiségünk és al-kotmányos szabadságunk letiprására megvető dölyf és kár-örömmel elkövettek, hozzá a rabláncok még el nem hang-zott csörgése, biztossá tehetnek mindenkit arról, hogy az utolsó Zrínyi fogsága rémeit kezelt Lobkoviczok és Hocherek tanítványai romlásunkra most is élnek és ren-delkeznek.

S miután élnek és rendelkeznek egy nemzet ellen, melyet nem az ő kedvükért teremtet az Isten, mely sza-badlvt zászlójára a nemzetiségnek egyenjogúságát, a val-lás, a polgári törvényes szabadság és civilisatio szent eszméjét irta, — az ellenséges küzdelmet folytatni meg nem szűnnek: e megye közönsége híven hazafiai kötelességéhez és törvényhatósági os feladatahoz, a törvény és jog paizsa és az európai közvélemény védzárnya alatt, egyhangu köz-akarattal, senki ellent nem mondván, nyilvánítja, misze-rint a Bécsben székelő osztrák országlárok Magyar-ország belligyeiben az 1586: 41., 1563: 25., 1715: 3. 1741: 8-dik és egyéb törvényezikkek ellenére gyakorlott beavat-kozását és tényleges kormányzási befolyását a február 26-diki patenst, és ennek nyomán a létesítendő birodalmi-ta-

mondott állítás nem igaz. Mert hála Istennek! Erdélyben a tagosítás iránti részvét napról napra növekedő állapotban van, és nem véltünk nagyot mondani, ha azt mondjuk, hogy már ma az erdélyi birtokosságnak minden rétege, elvileg meg van győződve a tagosítás szükséges- és üdvös voltáról; sőt tudunk községet, melyben maga a román köznép sürgeti annak gyors végrehajtását. Kisebbitő rágalom volna azt állítani az erdélyi birtokosságról, hogy az a tagosítástól visszaretent. De bizony nem rettent, sőt, — dacára a pénz szükségének, dacára az itt-amotti bujtoztatásoknak, dacára azon áldozatoknak, melyeket a birtokosság a felszabadul-taknak hozni kénytelen, s dacára akárhányszor más akadá-lyoknak, folytonosan fáradozik és áldoz a birtokosság, csak hogy tagosíthasson. Ovakodjék hát az áldozatokra eléggé kész birtokosságot hirtapilag oly igaztalansággal vádolni, mi-által, ha ily állítás hiteltelre vergődhetne, a birtokosságnak méltatlan kisebbitése eszközölné.

Nem állván értekeznek azon állítása hogy „a birtokosok a tagosítástól visszaretentek“ a felhozott okok szük-ségessége és valósága önként elenyészik. Mindazonáltal ha már egyszer írva vannak és időnként azoknak olvasására vesz-tegetünk, legyen szabad egy pár szerény észrevételünket ide jegyezni.

Először is: lehetetlen észre nem venni, hogy említett értekeződések diplomatiacus mérték tollából folyt, mert erő-sen érzik, hogy „Cicero pro domo“ beszélt. És ez nem ép-pen jól áll!

Bizonyára minden birtokosságnak van annyi belátása, hogy saját érdekét felismerje, és egy eszélyes birtokosság a garanciát pénz cautionban fekvő birtokban, vagy ha éppen úgy tetszik az egyéniségben keresi, nem pedig csak a dip-lomában; mert, tisztelet a diplomának és tulajdonosának, de hiszen a leglángolóbb ész a leghatalmasabb diplomával együtt elkalapírozhat egy egyszerű tagosítási munkálattal is (mert nem éppen olyan erős a hēja a mint értekező elhi-tetni szeretné.) s akkor ha nincs pénz- vagy birtok-cautio, a diploma, a birtokosság számára nagyon is olesón kel-ne el. Aztán meg tudjuk, hogy a kutya bór sok minden méltat-lanságot szenvedett életében, miért ne holtá után a legki-sebbiket, hogy reá írják „Legtanultabb, legudósabb.“

Értekező ur egy kissé gunyosan és epésen is kel ki azon ifjuság ellen, mely magát e szerencsétlen epochában mint szinte egyetlen tisztességes menhelyre a catastrohez re-cipialta! Pedig éppen ez azon szerencsétlen ifjuság, mely-et 1848—49 sarkából kifordított, — ez azon szerencsétlen ifjuság, mely a forradalomnak pályájával és szellemi éle-tének nagyobb részével áldozott, — ez azon ifjuság, mely e tekintetben a szánakozást és egyszersmind a méltánylást leg-inkább kiérdemelte, és ez azon ifjuság, melyet diplomati-cus barátunk minden érdeke dacára is a verejtékes min-dennapi kenyér megszerzésétől elzárni nem lehet, nem szabad,

Mi barátja vagyunk annak, hogy az ifjuság a fakoka-t a legszigorubb vizsgálat mellett végezze, hogy a kon-tárkodásnak teljesen nyaka szegődjék, de ez esetben a kü-rülmények sokat kimentenek. Judicis officium est ut res, ita tempora rerum quaerere sat. — Az összehasonlítás sem áll, melybe értekező ur az orvos és földmérés elhivatását tenni igyekszik, mert ott mérleg sat. alkalmazásáról van szó, mely 61, és feltámadás csak a jövő életben lesz; emitt pe-dig csak a pénzkiáráról lehet szó, mely ellen a pénzbiztosi-ték teljesleg kielégítő.

Értekező ur nagy fontosságot helyez a diplomába, s mi is, a mennyiben az ifjuság kiképzettségénél a tantárgyak teljes és tökéletes végzését kívánjuk, a diplomának jelen-tőségét, a mennyiben az egy ily végzettségről szóló oklevél elismerjük. S kinek részbe jutott egy ily oklevelet meg-szerzhetheti, az örövendjen saját szerencséjének, de engedje a többi számos derék ifjú hazánkiát is elérni. Mert hiszen „non omnibus contigit adire Corinthum.“

Aztán ne is féltse értekező ur a diplomatiacus mérték-eket az ön által figuránsoknak nevezteknék concurrentiá-jától, hiszen ha a kutya-bór oly büvös valami, mely egy magában mindent kipótol, és ha a tagosításnak oly kemény hēja van, melyet csak kutya-foggal lehet megtörni, akkor az ön dilettans urai egyik a másik után fognak elhullani, s végre is a tagosításnak nem kevés áldást hozó egéről mint az éj csillagai a nappal közeledtére tömegestül tűnendnek le, és mint mondám az áldást az irigység meghezó kék ég egyedül a diplomatiacus napok számára marad.

Megvalljuk, említett értekeződésekben a monopoliumnak egy kis honfiatlan irigységgel párosult körmeit ismerjük fel. Mert ismételtük — minden részrehajlás nélkül — „hogy a birtokosság a mérték cautionja által biztosíthatja magát, a concurrentia pedig csak javára lehet a birtokosságnak.“

Végre értekező ur a felelősséget az urb. törvényszé-kekre veti. E tekintetben nincs helye észrevételnek. Szá-mos jeles egyéniségeket van szerencsém a törvényszékek-nél ismerni, ők ha szükségesnek látják, bizonyára meg fognak felelni tudni kutya-bór nélkül is.

Segesvár, ápril 6-án, 1861. — A „Kronstädter Ztg.“ 49-dik számában megjelent, s Segesvárról oly kihívólag irt cikkre kénytelenek vagyunk illető feleletünket megenni. Régebben tett nyilatkozatunkhoz képest, minden ellenünk tett gyűlöletes megtámadást ignoráltunk. De oly becsületünk-ben megtámadó illetlenségre, minő a fenemlített cikks, lehe-tetlen önértetünk lealázása nélkül tovább hallgatnunk.

Midőn a cikkirő „ama famosus adresse“ ről beszél, a melynek devis-je „unio minden áron“ lett volna, s „a mely-lyel a nemzeti becsületérzetet sértettük“, csak azt mondjuk, hogy a felirat szellemét tetszés szerinti nézeténél fogva értelmezte; mert az „unio minden áron“ kifejezés nem is fordul elő az egész feliraton. Összességel együtt mi is a száz-sz néphez számítottunk magunkat (ha ugyan polgárok és iparosok a mai időkben a cikkirő fogalma szerint színtlen a nemzet tagjai gyanánt lehetnének számítandók) s minék a vád, ha azt állítjuk, hogy az 1848-diki országgyűlés határoza-tait nem tekinthetjük megszüntetettnek, s hogy ezen határozatokban, melyeket a mi követünk is aláírtak, érthetőleg ki van fejezve, hogy az ország minden alkotmá-nyos nemzeteiből egy bizottmány összeülése rendeltetett, mely az ország külön érdekeit formulázva az országgyűlés elibe tarjassza törvénybe iktatás végett. E külön érdekeket, mint tudjuk, az erdélyi szászokon kívül a magyarok is az új rendi nemzetel együtt szintén biztosítva szeretnék látni.

A mi feliratunkban épp azon óhaját van kifejezve, hogy egyházunk és nyelvünk autonómiáját fentartatni kíván-juk. Ennek eszközését az 1848-diki említett törvényezik a mi népünkben azokra bízta, a kik arra hivatva vannak, s mi csak azt óhajítjuk, hogy a nemzeti becsület mellett min-dek előtt a szabadsághoz is részesíthessék a nép, s hogy önző és hiu ezélokért ne feleddessék a szabadság, mely egye-düli alapja a békés jövőnek.

Ha tehát a mi feliratunk szerkesztésénél tén a félelem érzete is befolyást gyakorolhatott, e félelem oka csak azon lehetőség megfogalmazásából merülhetett, hogy jogos kívánal-maink az azoknak érvényesítésére sokoldalról feltalalódó, ügyes, de hivataln organumok által ismét csak szemfény-vesztő játékok tárgyává, szappanbuborékokká lehetnek, a mi nem példa nélküli eset.

Tisztelt ellentünk támadó ur! Ön ujonnan megkísértette az említett feliratot értéktől megfosztani, mint ezt a „Her-mannstädter Ztg.“ 3-dik számában tette.

E cikklekkel félreismerhetlen célja lett volna győngitni sulyát azon szavazatnak, a melyet Segesvár 48. ön által jól-ismer, s mindenki által függetlennek ismert polgára adott egy feliraton, a melyet Erdélynek Magyarországgal való uniója érdekében e 48 független szász Magyarországgal egyik épp oly mérsékelt, mint következetes, hazafias, politikai ve-zéréhez intézett.

E célból az aláírók most is gyanúsíttatnak és pedig minden oldalról, s a magyarok, valamint általában a közvé-lelmény előtt mint gyávák, jellemtelenek és „exaltado“-k mu-tattatnak fel.

De az elfogulatlan olvasó nem sokáig fog kétségben maradni: vajjon az unio mellett szóval, irással, tettel egy-iránt ösztönöz nyilatkozó szászok, avagy az az ellen titkon avagy indirekt hatni kívánni hirtapi referensek használják a becsülésreméltó fegyvert és hogy a nép szavának hamisítat-lan nyilatkozata, mely oldalról várható biztosan.

A baiergasse-beli „exaltado“-kat bagyja a t. ellenfél gyakorolni a vélemény szabadság jogát. Tudják ők mit ese-lekesznek. Sem neki, sem a hazának ártani nem fognak. Vajjon a baiergassebelieken kívül nincse még több „exal-tado“ a mi városunkban? Mint tudjuk, ama feliraton min-do-utaza képviselve van. S ha a t. ur az „exaltado“-kat oly pontosan ismeri, vajjon nem teljesítm-e magasabb be-csületbeli kötelességet, azokkal személyesen találkozáva, s azokat szemtől szemben tanítgatva hazafiai bölcseségre? Talán sikerülne minket valami jobbról meggyőzni, s hazafii érzelmeink inkább becsületére válnék ez eljárás, mint a mit névtelenül beküldött cikkei által követ, a melyeknek félreismerhetlen célja a szász nemzet közóhaját rendszeren elferdíteni.

A mi lelkiismeretünk még mindig tisztá, s egyáltalá-ban nincs okunk megbánni azt, a mit tettünk, s jövőre is álláspontunkból arra fogunk törekedni, hogy „a törvényes tétől senki kedviért le ne térjünk, s békés és barátságos viszonyban maradjunk azokkal, a kik ellen oly szívesen felizgatnánk. Egy közös ország lakói, egy közös korona alattvalói vagyunk s hazánk ujjaalakulása alkalmával és örökké hívei maradjunk azon programmnak, melynek jel-szava: nemzetiségek és vallások egyenjogúsága!

Többen „a 48 segesvári polgárok“ közül.

Szászsebes, ápril 10-dikén. — Tegnapelőtt délután érkezett városunk falai közé a szász nemzet grófia, báró Salmen Ferencz ur, meglepve a város közönségét, mely nem tudva megérkezett, minden jó akarat mellett a város hatá-ránál illő fogadtatásban nem részesíthető.

Este kárpótolandó az elfogadás hiányait a közönség szász része a comest fáklás zenével lepte meg, melynek véleményem szerint csak azon hiánya vala, hogy a polgár-ság meglehetősen egykedvűséggel kivonta magát a fáklás vívés kötelessége alól. Más hiánya e fáklás menetnek az

is volt, hogy nem beszélt senki sem az ablakban megjelent, öszfűrteivel tiszteletet parancsoló nemzeti grófhoz, a helyett igen bágyadt: „lehe hochok“ rezegtek a légben.

Szerdán előleges kommunális gyűlést tartott a tisztelt gróf, melyben a candidatio megalapított, s a cardinalis hivataloknak betöltésére a román atyafiaknak 10 új commu-nitási tag behozatala által rés nyitottat, habár nem akarattuk szerint, kívánalmait nyilváníttani.

Ezen tíz új tagnak kellett volna mint ma reggel 10 órák az eskü letérni, hogy azután a régi „regulativék“ nyomán a királybíró, székbíró s „Stadthann“ (városkapitányi hivatal) megválasztásuk, de közébejt egy a szászokat na-gyon felizgató tény, mely másként meneszté a választás rendjét: ugyan is Axente ur Károlyfejevárról ájtjövén, si-került neki a talán már a széks Szászsebes román választóiban levő békétlenséget annyira szitni, hogy a 11 órák történt megválasztások a románok testületileg elhagyák a vá-lasztó terem, protestálva a candidatio ellen, melyből az ők királybírói jelöltj ők kimaradt. — Az így csak a szá-szok által választott tisztviselők következők: királybíró mos-tani polgármester s volt károlyfejevári uniót ellenző confe-rentiai tag, székbíró ügyvéd Balomiri J. ur (román) stadthann s illetőleg széki tanácsos nagyenyedi cs. kir. Bezirks-vorsteher Roth ur; továbbá tanácsosok: Bitsch Mihály ur, Huttern Ferencz ur, Seivert Gusztáv ur, Pap Miklós ur (román), s Besán ur (jelenleg még Bécsben teológiát hallgató, szép reményekre jogosító, már jogot végzett, staatsprüfungot tett román ifjú.) Orator Marlin Károly lett. Egy órák a gróf ur magához rendelte Axente urat; az okokat s ered-ményt nem tudom.

A más tisztviselők: választását sietőleg tudatni fogom. Éppen most hagyja el Szászsebest a tisztelt gróf ur zenehangok, s szász falusiak s városbeliekből alakított, harminczat nem számláló banderium kísérete mellett. B. J.

K.-Vásárhely, márcz. 30. — Folyó hó 28-kán este városunktól délre eső Telek nevű helységről csaknem egé-szen elhamvadt, 42 gazda maradt hajlék és gazdasági épít-let nélkül nyomorunk és inségnék átadva; hogy miből eredt e roppant kárt okozott tüzvész, még nem tudatik; de bizonyosan tudjuk azt, hogy tegnap este Alesernáton helységben B. birtokos urnak gazdaságiépületei felgyújtat-tak s az épületekkel együtt a lángok martaléka lett 30 da-rab juh bárányostól, több darab szarvasmarha, ökrök és fe-jősbivalók. Szentségtelen bosszus kez által okozott több ily károk nem a ritka jelenségek közé tartoznak Háromszéken. A minek megörvösölése csak jólrendezett népiskolák és jóra való népnevelés által esztűzölhető, miért hogy mégis éppen ez oly sok helyen parlagban hever? Nem rég vettünk vala Galacziól egy gyászlapot, mely Balk a Gyula honvéd-szá-zados halálát jelent, most ismét fájdalommal vettük a hirt, hogy egy városunkból kiment jóraváló fiatal embert, B. Ko-vács Dánielt temették el bajtársai, mielőtt hosszú olasz-honi utjokra elindultak. Nyugodjanak csendesen a hazajök-ért kívándorolt s idegen földön elhunyt barátink porai!

A mint hiteles kútfő után értesültünk Szacsai Károly birtokost a Brassóban székelő katonai törvényszék elítélte 8 hónapi fogságra. Nem tudjuk mi okon, miután az ítéletet nem kaphattuk meg; de az itt tartott első kikérdezésnél ma-gunk is jelen lévén e kihallgatás után van okunk hinni, hogy ártatlanul sújtja e terhes büntetés apát, gyermekeket, férjét és nőt.

Ugyanezen törvényszék 8 hónapi fogságra ítélte D... vadász-hadnagyot, ki egy idevaló kereskedőt, Tóth Dávi-dot keresztüllött szándékosan, mely lövés következtében amaz tíz napra megis halt. Minő arány a büntetésben?!

Városi értelmiségünk, halgatva a haladó kor intőszá-vára, folyó hó 24-dikén tanácskozáisra összegyűlt a kaszinó tárgyában, mely a lefolyt 10 év alatt esendesen pihent sir-jában. Határozattá lőn annak életbeletétele s előleges alá-írás útján legottan megrendeltetett: „Kolozsvári Közlöny“, „Korunk“, Kronstädter Zeitung“, Pesti Napló“, „Magyar Sajtó“, „Vasárnapi Újság“, „Politikai Ujdonságok“, „M. Or-szág“ és „Hölgyfutár.“ Nem tehetem, hogy dicsérlettel ne említssem meg egyik jeles polgárunk T. Kovács Sámuel urn-nak ezen szent cél életésítését elősegítő ajánlatát, ki haza-fias készséggel ajánlotta fel egyik vendéglője két szobáját díj nélkül addig, míg a tagok száma annyira felszaporodik, hogy kaszinó-egyletünk szállást fogadandhat. Ojtozi.

Magyar-Lápos, ápril 6-án, 1861. — Ma tartotta in-nepélyes bevonulását öt nemzeti lobogó kíséretében M.-Lá-posra, a kövárvidéki kapitányság központi bizottmánya által, mind a közigazgatási, mind a törvénykezési iratok átvételére kinevezett biztos gr. Teleki György ő méltósága.

Csarnafalváról B. S.-tól, mint az ujonnan csatolt ma-gyarhoni megye végső falvából indult meg a főnört gróf vezetése alatti bizottmány, ifj. gr. Teleki Ede, Botha László, Medán Endre, Mihálka István, B. S., Pap Sándor, Göcze István személyekben, mintegy 11 óra tájban.

A Magyar- és Erdélyhont elválasztó kövestetőn hűmpölygő csatorna hidján fogadott minket fegyver ropogások közt a m.-láposi lovas banderium, s üdvözölt ha-tásdús lelkes szónoklatában, az ezek élén álló ev. ref. lel-kész Albisi Sámuel.

Az üdvözlő kalap levéve, vallások kegyelettel végig hallgattunk; erre a nemes gróf így válaszolt: „Mi a szabad Magyarhontból jöttünk, a szabadság 3 szintű lobogóit hozzuk önöknek, jöttünk, hogy azon vasajtot, melyen belől 12 év óta szövi rubrikás papírjain cselelt ellenünk a zsarnokság, feltörjük, s az önkény vaspennája alatt nyögő testvéreink jogait az alkotmány szentesítette törvényes rendszernek újra ismét visszaadjuk. Fogadják önök testvéries kézszorítasunkat.“

M.-Láposra érve, az utcákon tömegesen álló nép, min-den vallású papok, tanítók és iskolás gyerekek kitörő éljen közt fogadtak, a magyarok öröm könnyet hullattak, a romá-nok vallásos szertartású szokásaik szerint fejüket meghaj-tották s keresztet vetettek.

A lobogós menet a hivatali épület udvarára vonult, az irományok átvették; a piaci vendéglőben ebéd rendeztetett,

holott is a nsgos gróf egy pohárköszöntésében a m-láposi real-iskola számára e nap örökméltékére, 1000 frt o. é. alapítványt tett. Erre B. S. felügyelő egyházi-gondnok, az egyház, nemzeti művelődés és haza nevében hálás köszönetet mondva, maga is 100 ft, Baló István 20 ft, Kádár János 20 ft, Botha László 10 ft o. é. összeggel járultak.

Végre pohárköszöntés történt az alkotmányos téren jelenleg oly szépen szerepelő Erdély- és Magyarhon összes aristokratáiért, s jelesen iskolánk szent ügyét oly hön felkarolt gr. Teleki György ő mltgáért. Éljen a hon, éljen az arisztokratia, éljen a nemzet!! Biró Sándor.

Háromszék, ápril 2-án, 1861. — Tisztelt szerkesztő ur! Elvégre felvirradt a vidék békés polgáira vonatkozólag is, azon diesteljes nap, melyen e nemzet a csak nem tízen-két évek hosszú soráni hallgatagságából kibontakozva alkotmányos életének előmozdítását nyilváníthatja. Ugyanis vidékünk gazdasági egyetli elnöke m. b. Szentkereszty Zsigmond ur, egy a közlebbi napokban szétküldött meghívó levélben, e vidék összes intelligentiáját egy Seps-Szt.-Györgyön megtartandó gazdasági gyűlésre meghíván, mintegy 300-an az idézett napon az érintett helyre összesereglenk, s ha össze-jövetünk tárgya eleve tudatva lett volna, minden bizonynyal a kitett szám a 2000-et is meghaladja. Nevezett egyetli elnök m. b. Szentkereszty Zsigmond ur számosabb össze-jövetelre nem számíthatván, a város szállodájában reggeli 11 órakor körülbelől ily tartalmu beszédrel nyitá meg a gyűlést: A tizenegyedik évek során keresztül parlagon hevert alkotmányos földünk művelésének korszaka elérkezett akkor: midőn m. gr. Kálnoky Dénez urnak ideiglenes főkirálybíráknká lett kinevezéséről a hír hivatalosan e nemzethez eljutott. Minek folytán én felkérem a tisztelt gyűlést, megmaradva szorosán a loyális téren tanácskozzék már nevezett főkirálybíráknk miként léendő elfogadásáról. Az indítvány köztetszéssel fogadtatván, Thury Gergely hazánkfia szót kérván a következőkben nyilatkozott:

Tisztelt gyűlés! Mint alkotmányos nemzet tagja, legelőször szükségesnek látom meghatározni az elvet, mint irányadót minden további teendőinkben. Fontanell azt mondta egy bizonyos alkalommal: ha kezem tele volna igazságokkal, őrizkedném azokat feltárni; ez önző sokszor hasznos mondatot én, midőn a hon érdeke van kérdés alatt, követni bűnök tartanám.

Volt idő s még jöhet, midőn alkotmányunk egyetlen horgonya, a nemzet egyesített passivitása lehetett. Mi a jelen esetben káros következtést eredményezhetne. Mert a kormánylapok elhitethetnek, miszerint a töle származott adományok szűlte érzetben nemultunk el, s jámbor hallgatásunk jutalmul egy styriai alkotmányt nyelhetne.

Kötelességünk meggyőzni elleneinket, hogy a 12 évi szenvedés nem írtotta ki alkotmányos érzelmeinket, sőt azokat érlelve növelé, s hogy tudjuk mi az alkotmány, s valamint azt is, miszerint egyesek alkotmányt nem adhatnak s nem is semmisíthetnek, hogy minden mit egyes ad csak kegyelem, mi a szeszélytől függ; míg mit a törvény ad, az jog, mely felett a nemzet védpaisza öröklik.

Az ért idők alapelve, hogy minden nemzet ura önmagának. A népek ez uj vívmánya a magyar nemzetnek ezredéves öröksége, melynek szilárd védelme Európa civilizált népeinek rokonszenvét szerezte meg, az elnyomatás színterén annyira magatartó hősies nemzetnek.

Tizenkét évi győtrései után azon rendszernek, melyet mint végtelen kárt okozót a birodalomnak s az azt képző népeknek, nem anyagi erő, de saját büns volta megbuktatott; a tapasztalás e nagy mestere egy uj bizonyítványt tintette fel annak, miszerint csak ott lehet állandóság, hol törvényes igazság az alap s hol a nélkülözhetlen segéderőt a népek rokonszenve képezi.

Alkotmányunk határánál állunk, két ország s egy birodalmi gyűlés a kormánytölti tervben. Magyarhon gyűlése nem érvényes, mert a szt. István birodalmát kiegészítő országok nincsenek oda meghiva. Erdélyhon gyűlése lehetlenné vált, mert az 1848-diki pozsonyi VII-ki és kolozsvári I-ső törv. cikkelnél fogva Erdély mint külön ország megszűnt lenni.

A birodalmi gyűlés, ez ujonnan feltalált eszköz, a Lajthántuli államférfiaktól álmodott birodalmi egység eszméjének létesítésére s Magyarország függetlenségének megsemmisítésére, ez eszmét hason okoknál fogva, mint a 12 évig megkísértett centralizációt a való kivihetlenné bizonyítja, mert oly alapu birodalom garantája csak eszme, csak eszményileg létezhet, de ténylegesen soha. S mégis fájdalom ennek tervezői nem okulva a 12 évi tapasztalatlan, melynek következtése a birodalom jelen ziliált helyzete, az eszmék bizonytalanságának a kísértésként mutakozó jövő előtt behunyt szemekkel áldozták fel a felséget és nemzetet egyaránt kötelező pragmatica sanctio.

Megfontolva a kormány ez igazolhatlan eljárását, a nélkül, hogy rendkívüli szabadelvűséggel vádoltathatnánk, méltán kérdezhettük, minő joggal lép fel a kormány Magyarhonra vonatkozólag mint törvényhozó? Mert a fegyver hatalma jogot nem ad, a rokonszenvet írt szurony hatalma csak elnyomja azt; ez annál feltűnőbb nálunk, hogy annyi eskü s törvény által szentesített kötelezettség létez a nemzet által hozott s jogos kivállyal által szentesített törvények sértetlen tartására s teljesítésére.

Ezredéves életünk gyakran válságos történetében páratlan a jeleni absolutismus vonagló erőlködései, a reactio armányos működése ennek kifolyása, a már kibékült nemzetek igazgatottsága közt, az önkény által lerombolt alkotmányunk felépítése fő feladatunk. Minek létesítésére az ok nem lehet más, mint a mit ő alkotmányunk szelleme követel.

A jelen zavarból vagy alkotmányosan kell kibontakoznunk, vagy visszaesni habár rövid időre is a patensek nyomaszó korára, harmadik ut ninc.

Ez nehezíti állásunkat, de vesélyeztetné csak azon esetre, ha alkotmányunk felett alkuba bocsátkoznánk. Ezt tennünk tilja nemzeti becsületünk, tilja szent igazságunk hatalmas útutadta s azon meggyőződés, hogy valamedit hűvek leszünk törvényeinkhez, el nem veszhetünk.

Miután az october 20-i diploma alapja a sanctio pragmatica, mely kölcsönösen kötelez királyt és nemzetet a tör-

vények megtartására; miután a magyar nemzetre csak azon törvény bír kötelező erővel, melyet a nemzet hoz és törvényes király szentesít, ilyen törvény pedig az 1848-ki alkotmány: ehez nemcsak ragaszkodni, de bajnokai lenni nemzeti kötelességünk! A honnan kifolyólag azon jogalap megsértése nélkül, melyen alkotmányunk nyugszik, nem lehet, nem szabad más kiindulási pontot választanunk, mint az 1848-ki törvényeket (általános szűnni nem akaró helyeslés).

Elvül elfogadva lévén 48, melynek 3-dik t.-cikke az egyesült Magyarhonnak független felelős kormányt rendel, mely örömet lemondunk ezen kormányval szemben, azon municipális jogainkról, melyek a felelősséget lehetlenit: épp oly erősen ragaszkodunk azokhoz a jelen kormány irányában, melyet törvénytelennek ismerünk, (helyeslés) autonómialis jogainkhoz s így a főkirálybírói választási joghoz is. S valójában midőn a kormány m. gróf Kálnoky Dénez tisztelt hazánkfiát nevezte ki Háromszék ideiglenes főkirálybírául, azon páratlan eset merült föl, hogy a kormány nézete azonos volt a nemzetnek a nemes grófban helyezett bizalmával, — honnan kifolyólag indítványom ő mltgát nem mint a kormánytól kinevezett főkirálybírákat, hanem mint jeles hazafit lehetőleg ünnepélyesebben fogadni.

A fenn közölt beszéd, mitént várható volt, a legnagyobb közöttezésben és helyeslésben részesült. Sajnos mégis, hogy találkoztunk, ki mint ezafelő kívánt föllépni, azon elvből kiindulva, miszerint e gyűlés nem lévén teljes, nem illetékes politikai eszmék megvitatására s különösen a 48-diki törvények elfogadásának kimondására. Azonban mielőtt a megzafalni kívánó szónok Szentiványi György ur mélyebben kifejezhette volna magát, mindjárt kezdetben csaknem az egész gyűlés roszalásával s nemhelyesléssel találkozott, azon néhányak kivételével, kik a jelen válságos időben is elég merészek pártoskodási törekvéseiket a nyilvánosság terén elárulni. Alig hogy érintett Sz. Gy. ur végzte beszédét, többen találkoztak, névszerint: A. F., K. T., Cs. T., T. G. hazánkfiak, kik Turi Gergely hazánkfia indítványát szivők és lelkekből pártolva sürgették egy bizottmány rög-töni kinevezését, mely ideiglenes főkirálybírákn mikénti elfogadásának programját kikészítve a gyűlés elébe terjesztené, mely bizottmány Cseh Ignác elnöklet és Dónáth József hazánkfia tollvivősége alatt megalakulván, az elfogadási terv, mintegy 3/4 óra mulva a gyűlés elébe terjesztett. Nevezetesebb pontjai a programnak egy bänderum rög-töni szervezése m. b. Szentkereszty Zsigmond vezénylete alatt, — egy nemzeti zászló készítése Magyar s Erdélyország zimerével, a cimerek közti ezen felirattal: 1848, — egy diszkapu felállítás, melynek költsége aláírás utján fedezendő. A város leendő kivilágítása s végül egy a gyűlés által kinevezendő küldöttség Henter Sándor volt Miklósvár szék-királybírája vezénylete alatt, mely küldöttség még a jelen hó 3-kán üdvözlendő és felkérendő legyen ideiglenes főkirálybíráknk, mikor szándékszik állomását elfoglalva székeink szervezését megkezdeni. Ezen programban közölt elfogadási pontok a gyűlés által elfogadtatván, a küldöttség személyzete mintegy 30 személyben megállapított s a kitűzött napon ideiglenes főkirálybíráknál tisztelettel nemzeti lobogók kíséretében meg is tette, hol is már nevezett Henter Sándor hazánkfia a nemes gróftól lelkes szavakban üdvözlőlvén, a gróf, mint ezt ismert hazafias jelleméből következtetni lehetett, valódi parlamentális beszédrel viszonzotta. A mindkét részlőli megelégedett találkozást egy ő mltga által rendezett magyaros ebéd követte, melynek folyama alatt a toasztok tartásában E. T., T. G., N. F. hazánkfiak köztesztet arattak, meglepően hatván az egész küldöttségre a nemes grófnak két ízben emelt pohárköszöntéseinek azon zárszava, miszerint a szervezése alá bizott székely nemzetnek jelszava s kiindulási pontja nem lehet más, mint az 1848-diki alkotmány.

Igy végződött t. szerkesztő ur a 11 évek utáni első alkotmányos téreni szereplésünk s míg ideiglenes főkirálybírákn állomása elfoglalásáról öszinte tudósítasomat megküldhetem, azon kívánnal öröklők: éljen az egyesült Magyarhon.

Fenyvesy.

— **Felszólítás.** Alólrtnak ezennel van szerencsém reám ruházott ideiglenes hivatali tisztebeli kifolyólag, Marosszék minden erre jogosult tagját ezen köriratom által f. hó 18-dik napján a szék főhelyén Maros-Vásárhelyt a szék házána tartandó közgyűlésre meghívni. Tanácskozás tárgyul tűzven ki: 1) A megye alkotmányos folyamatba hozását s ebből kifolyólag 2) az 1847/8-diki pozsonyi országgyűlésen hozott törvénykönyv 16-dik cikkelye 2-dik fejezete 3-dik pontja alatt kijelölt megyei bizottmány megválasztását.

Gr. Tholdalagi Mihály,

i. f. k. b.

— **Felszólítás Aranyosszék bizottmányához.** — Ns. Aranyosszék mielőbbi szervezése tekintetéből szükségesnek láttam f. hó 20-kán Felvinczen egy előleges konferenciát tartani, melyre megjelenni az 1848-ban kinevezett állandó bizottmányi tagokat is ezennel fölkérem.

Szt-Györgyhó 13-kán, 1861.

Béldi Gergely,

ideigl. f. k. b.

— **KÜLÖNFÉLÉK.**

— Illetékes helyről egy értesültünk, hogy a szebeni Statthalterei rendelkezése következtében az ezen városi adóhátralékosok ellenében katonai erő fog alkalmaztatni oly móddal, hogy egy hadnagy vezetés alatt elindul egy fészad katonas a polgári adó-tiszt által kijelölt restantia-riust exequalni fogja. Az ily eljárással egybekapcsolt költséget is az exequalt hordozván.

— Marosszék egykori képviselője Antal Imre urnak bizalmas magánlevelet vettük, melyben M.-Vásárhelyről vett levél alapján lapunk idei 49-dik száma „Különféle” rovatában közreadott azon értesítést áptalanann nyilváníta: mintha ő a m.-széki birtokossági gyűlésben egy nyilatkozott volna, hogy a közelebb lehető alkalommal a képviselői állásra maga részéről számítani nem akar. Ama gyűlésben e

kérdésről nem is volt szó. Tisztelt hazánkfiának ezen csak magános értesülésünk végett beküldött nyilatkozatát, mi annálkább kötelességünknek érezzük nyilvánosságra elebe hozni, mert a Szecheni-ünnepélyre városunkba jött marosszéki elvbarátinktól vett e részbeni értesítésünk is Antal Imre ur állítását teljesen igazolja.

— A kormány a velencei királyságban a réz-pénz fizetéseket ismét megkezdi, s ennélfogva apr. 9-kén tul minden adót, rovatalt, posta és irati díjt szintén pengő-pénzben kíván beadatni.

— Pest városa új képviselőtestülete választásakor több külföldön levő hazánkfiak s nagy emberek is nyertek szavazatokat, így nevezetesen Kossuth Lajos 976, Klapka György 933, Türr István 835, Perezel Mór 723, Pulszky Ferenc 597, Kmetty György 433, Vetter 456, Figyelmesy 450, Horváth Mihály 326, Irányi Dániel 200, Mogoródy 134, Vukovics Sebők 97, Xántus János 247, Napoleon császár 213, Victor Emanuel király 183, Napoleon hg-92, Garibaldi 437, Vincke 38 szavazatot. Ezenkívül szavazatot kapott még Cavour, Cialdini, Dunlop angol követ-ségi titkár, Somogyi Antal, Csernátóni Lajos, gr. Bethlen György, Csudafi Mihály, Házmán, Kis Miklós, Józika Miklós. (M. O.)

— Mily szomorú lábon áll Törökön műveltsége, illetőleg mily kevéssé ismeri viszonyait arra nézve a „P. N.” egy török lapból cikket közöl, mely minket ismertette többek között állítja, hogy csakis mintegy 5 millió beszéli a magyar nyelvet. Könyvek és más iratok magyar nyelven nem létezvén, az itteni irodalom nagyobbbrészt idegen nyelveken fogalmaztatott, miután az irányi működés magyar nyelven egészen lehetetlen... Többet nem közlünk, ki irodalmunkról ilyeket mond, még miket állíthat!

— Az olasz-magyar legio zászlója alá siető hazánkfiakra vonatkozólag Konstantinápolyból írják a „P. N.”-nak, hogy daliás ifjak, összegyűlt férfiak, iskolából eljött deákok, nemesek a vitéz Erdély, de még trensinmegyei tót ajku ifjanczok is meennek itt keresztül. A Messageries Imperiales gőzösei két hét alatt 400-nál több magyart szállítottak Napolyba. Ma az idevaló emigratio jobb része a 12 évi sanyarteljes téltenségből kivetkezve, ujra fegyver alá siet. Gr. Karaesay tagnap (márcz. 27.) Genúba ment, távozása előtt ő t a Napolyba szállítandó 150 honfitársaink kíséretével bízávn meg. A névsor összeírás hírére O. szobája az érkezőkkel lassan megtelt s jó hosszú névsor keletkezett. A vitézek, kiknek neveik följegyeztettek, egyszerű földművelők fiai, kik a 48-ki eseményekkor az eke mellől elragadtatva, minden mesterség és vagyon hiányában 12 évig itt Törökönban mint szolgák, kocsisok, de mindig feddhetlen jellemmel fáradoztak. Van közöttük, kik megnősültek s most családostól mennek. Egy közülük török alsónéposztályi ruhában jelent meg s csak beszédéből ismertek rá, hogy magyar. Ez egy 49-diki menekült vala, Májor Mihály biharmegyei fi, folyvást egy örmény kenyérsütőnél szolgált s a török néposztályi kizárólagos együttélére véteti e nék ruháját 12 évig cipelte s elfoglaltatottsága miatt honfitársaival keveset érintkezhetett.

— Donyóv István ezredes, ki a volturnoi csatában ballábát elvesztette, egy Aradmegye közönségéhez intézett szép levelében megköszöni bizottmányi taggá lett választását.

POLITIKAI HIREK.

— Varsóból egymást érik a tudósítások, melyek az ősi lengyel fővárosban uralgó izgatottságot rajzolják; sőt a forrongás napról napra mind inkább öregbül, s az ország népsége közt is gerjedezni kezd. A lengyelek azon engedményeket, mikre sz. Pétervározt a február 24-iki áldozatok tekintetéből töselek el magukat, csak morzsányi díjául tekintik az évek óta végtelen türes-várározásnak, s az orosz kormány részéről mégis mutatkozik már azon visszahatási merev rendszer, mely a polgárorság és polgárbizottmányi felosztásával vevé kezdetét. Az ezen rendszabályok által táplált izgalom a földmívelő társulat felosztásával Lengyelországra nézve tetőpontját érte el, s alkalmasint is leginkább e lépés idézé elő főleg az ápril 8-iki véres jelenetet is. Tudva van, miként a mozgalomnak kezdete a földmívelő társulat gyűlésével volt kapcsolatban, s hogy e társulat legujabban kivált a parasztszabadsági kérdést vette volt kezébe, úgy hogy ezáltal a maga befolyását még teljesebbé vala teendő. A felosztással Oroszország oly nemű szerkezetet akart szétrombolni, mit a lengyel hazafiak évek előtt alapítottak, s mely teljesen alkalmas volt arra, hogy az ellen-zéket egyesítse és egy célra vezesse. A társulatnak minden nevezetese városban fióktársulatai voltak, melyek az orosz hatóságok mellett állva, lépéseiket ellenőrzék és adandó alkalommal a kormányt kezükbe vehették. E jól szervezett társulatnak kelle most felosztattatni, a varsói nép elhatározá, hogy ellene demonstrálni fog. Már ápril 6-dikán ki akart menni a nép a február 25-ken elestek sirjaihoz, hogy a történet igaztalanságot ott elpanaszolja. Másnap csoportulások történtek a kormányzó palotája előtt, — s ennek következtése volt az összecsapás.

— Bécsből írják, hogy az ottani török követségben a legnagyobb rémtület uralkodik. A harez színhelyéről a portára nézve a legleverőbb hírek jönek, rövid időn Bosnia és Albánia felkelése is várható. Szerbia ultimatumot küldött a portához, melyben követeli, hogy Szerbiából a törökök mind kivonuljanak, egyszersmind Belgrád erőssége átadását is követeli. A konszulk jelentései szerint a török-szláv tartományokban a felkelés teljesen elő van készítve; számtalan titkos szezínzett szerb csapatok vonulnak át az országban. A görög párt működése egy általános határozott csapás kitörésére van irányozva.

— A „Constitutionnel” az Antivarinál történt kiszállásról egészen új közleményt hoz, így szól: Nagy lármát csinált a közelebbi időben a menekültek kiszállása az Adria partján, s némely osztrák lap már Garibaldit is látni vélte a mint 50 ember élén Ausztriát megtámadja. Most tisztában áll a dolog. A kiszállók török szolgálatból kilépett magyar menekültek voltak, kik a félholdat oda hagyták, hogy hazájok felé közeledhessenek.

Ujabb. — A lengyel határszélről, ápril 9. Tegnap, mint mondják, száznál több halott maradt az összeütközés terén. A lakosok nagy része az egyházba menekült. Ugy hírlik, a kormány Zamoiskit Varsó elhagyására figyelmeztette, hogy az izgalmak teréről elvonja. Zamoiski nem engedelmessékedett és most Oroszországra küldetésétől tartanak.

— Varsó, ápril 10. Még az éjjel hadcsapatok tanyáztak a város piacain. A középületek katonailag voltak megszállva. Boltok, műhelyek, irodák zárva valának. Az utcákon nagy néptömeg tolongott. Megállni nem szabad. A nemzeti öltözetek, gyászjelek kezd-

nek eltűnni. Lapokat nem adnak ki. A halottak és sebesültek közt nők és gyermekek is vannak. Jelenleg csend.

— Ujabb, a lengyel határokról jövő hírek szerint Gorcsakoff hg. kiáltványt bocsátott ki, melyben nyugalomra inti a népet, különben kénytelen lesz az ostromállapotot kihirdetni. A csendzavarásról szóló törvény ki van hirdetve, s a rendőrségnek egy rendelkezése, mely megtiltja a vasazott botok hordását. Ápril 10-ig újabb összecsapás nem történt.

— Déézsről tegnap este vettük onnani értesítők fényesen írott tudósítását, azon lelkesült ünne-

pélyről, mellyel Közép-zolnokmegye magyar és román polgárai ápr. 10-én fogadták, nemzeti zászlók ezrei közt, nagy népsokasággal a Dézsre, mint praetorialis helyre megérkező főispányt. Ápr. 11 és 12-én nagy értekezlet volt a megye mikénti szervezése felett, s úgy határozták, hogy a bizottmány egészítse ki magát. A románok s magyarok közt nagy testvérisülés volt úgy az értekezlet és ünepek, mint az azokat követett lakoma alatt. A részletekről közelebből.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE április 9-kén este.

Állam-adósság.		penzben	aruban	Részvények.		penzben	aruban	Váltók (devisek)		penzben	aruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	75.10	75.30	Nemzeti bank ex div.)	695.—	697.—		Három hónapra.			
5%-os metalliques	100 frt.	63.30	63.50	Hitelintézet 200 frt.	157.20	157.40		Amsterdam 100 boll. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	128.50	128.75	
Földtehermentesítések.				Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.	562.—	564.—		Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	129.25	129.50	
5%-os magyarországi	100 frt.	63.—	63.25	Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.	415.—	417.—		Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4 %	—	—	
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	62.50	63.—	Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	143.—	145.—		M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	129.25	129.50	
5%-os erdélyi	100 frt.	60.—	61.—	Budapesti lánchíd 500 ft pp.	3-9.	391.—		Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	113.75	114.—	
Sorsjegyek.				Ejszaki vasut	1898.40	1898.50		London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	152.—	152.50	
Trieszti db.	100 ft pp.	125.50	126.50	Ausztr. államvaspálya	281.50	282.50		Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	60.20	60.30	
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	99.—	99.50	Pardubitz vasut	185.—	185.50		Pénzmenek.			
Budai városközség db	40 ft a. é.	35.50	36.—	Tiszai vasut	105.—	105.50		Korona	20.90	—	
Eszterházy	40 ft pp.	93.—	94.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	147.—	147.—		Császári arany	7.19	—	
Salm	40 ft pp.	37.25	37.75	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	188.—	189.—		Reczés arany	7.18	—	
Pálffy	40 ft pp.	36.—	36.50	Graz-Köflachi	155.—	155.50		Napoleons'or	12.12	—	
Clary	40 ft pp.	35.50	36.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	108.—	110.—		Orosz imperiale	12.45	—	
St. Genois	40 ft pp.	36.75	37.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	20.—	22.—		Ezüst	51.25	—	
Windischgrätz	20 ft pp.	23.—	23.50		60.—	64.—		A nemzeti kölcsön papir szelvényei	45.25	—	

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(121)
40. 1861.

Árverési hirdetmény.

A kolozsvári cs. kir. városilag kiküldött járásbírósnak 1861 martius 24-kén 1030. szám alatt kelt végzésénél fogva, néhai ezüstműves Benkő József hagyatékához tartozó butorok és egyéb ingóságok, f. 1861-dik évi április 16-kán reggeli 9 órakor, a gróf Rhédei háznál közárverés útján el fognak adatni.

(117)

Tanács és segély azok számára,

kik látásgyengeségbe szenvednek, és jelesen megfeszített tanulás s erős munka által szemeiknek ártottak.

Ifjukoromtól fogva nekem is azon rossz szokásom volt, hogy az éj esendjét tudományos munkára szenteljem. Ez által és sok más gyengítő optikai s finom matematikai kísérletek által is láteröm annyira meggyengült, hogy annak teljes elvesztésétől annyival inkább félnem kellett, mert egy folytonos gyúladási hajlam állott be, mely a legügyesebb orvosok többévi rendelvényei dacára sem mult el.

Ezen szomorító körülmények közt sikerült nekem egy gyógyszerert találni fel, melyet én már 40 év óta a legjobb eredménnyel használok.

Ez nem csak hogy azon folytonos gyúladási hajlamot tökéletesen elhárította, hanem szemeimnek a teljes élességet és erőt is visszaadta annyira, hogy én most, midőn a 75-dik életévembe lépek, szemüveg nélkül a legfinomabb írást olvashatok, és éppen úgy, mint ifjukoromban a legtekélyesebb láterőnek örvelek.

Ugyan ezen kedvező tapasztalást tettem másoknál is, kik közül többen vannak, kik az előtt a legélesebb szemüvegek használata mellett ügyeiket alig igazíthatták. Ezek az én gyógy-szerem tartós használata mellett szemüvegeiket elhárították, szemeik természetes elégségét visszanyerhén. Ezen mosdó szer illatos essentia s létrésze az ántzsnővény, melyről Gablonszky az ő általános művészeti és tudományos szótárában (201 lap s a t) azt mondja, már a legrégibb természetű tudorok észrevették, hogy a kigyók, melyek gyakran vakságban szenvednek, ezen ántzsfüvet megeszik és az által láterőjüket visszanyerik.

Legyen bár mint, én hálával ismerem el, hogy nekünk a jószágos Isten adta ezen füvet. Ezen essentia elkészítése azonban bonyolodott vegytani kezelési szükség, és én azért megjegyzem, hogy azt húzamosb időtől fogva különös jószágban az idevaló vegyész, gyógyszerész Geisz urtól kapom; ez a palackját 3 fton o. é. adja, és kész azt használati utasítással máshová is elküldeni.

Azért tanácslom a szenvedőknek, hogy az essentiát innen vegyék, mivel egy ilyen palack hosszu ideig tartó használatra elégséges, abból kevés folyó vízzel vegyítve, téjennü folyadékot képez, melylyel reggel és este, valamint megfeszítő munka után is, a szem környéke megnedvesíttetik. A hatás felette hasznos és enyhítő s egyszersmind a bőr szín ele-venségét is megtartja s előmozdítja.

Örvendeni fogok, ha ez által különösen azokon lesz segítve, kik az igazság világa utáni szüntelen törekvés k közben saját szemeik világát veszélyeztetik és veszítik el.

Ezen gyógyszer használata által az ifjak közt annyira divatba jött torzító szemüvegek viselése is tán ritkábbá válhat, mivel ez legtöbb esetben a szemeket inkább rontja, mint javítja. A szemüvegek csak is a szemek hibás szervezetének lehetnek segítségére, de az ép és meggyengült szemeket soha sem erősíthetik és javíthatják meg.

Aken, az Elba mellett.

Orvostudor Romershausen.

(107) Egy tanuló ifju,

Ki magyarul és németül írni és olvasni tud, azonnal felvétetik kereskedésben.

Stein János.

(113) Gr. Bethlen Sándorné Gr. Toldalagi Zsófia, Erdő-Szengyeli jószág, haszonbérbe adó; van hozzá jó lakó ház, Gazdasági épületek, 600 vécára szántó, 20 szekérre kaszáló, 300 vederborra szőlő, M.-Vásárhelyhez egy órányira, Sz.-Régenhez 2 órányira fekszik.

Értekezni lehet személyesen, vagy bérmentes levél által Arokalján.

(120) Eladó zongora.

Egy Schweighofer-féle legjobb karban levő új zongora jutányos áron eladó. Értekezhetni felőle Stein János könyvkereskedésében.

(114) Kájántói volt Fiscalis haszonbérő Berei Elektől Sequestrált mint egy 700 véka rozs, 200 véka tisztá buza, és mint egy 50-60 szekér széna, nem különben tetemes mennyiségű szalma, e f. hó 26-27-én délelőtti 10 órakor az ottani Fiscalis udvarban tartandó köz árverés útján el fognak adatni.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvárt kapható:

Erdélyhoni jogtudomány,

Irta DÓZSA ELEK, jogtudor.

Első könyv: Erdélyhoni közjogtan. Második könyv: Magyar magánjogtan. Harmadik könyv: Magyar pertan.

A három kötet ára 6 frt o. é.

Vidéki megrendelések azonnal a legpontosabban teljesíttetnek.

Utazás keleten,

irta Orbán Balázs. I. kötet. Ára 1 frt. o. é.

IRODALMI PÖR

A philosophia ügyében

Species facti:

melyben a tanúságot és botrányt kedvelő több mulatságot fog találni, mint népszerűtlen cziméből ítélve gyanítná.

Eléadó: BRASSAI SÁMUEL. Ára 20 kr. kr. o. é.

EGY NÉVTELEN (KLAPKA) INDULÓ.

Zongorára szerzé Egressi Béni.

Ára 36 kr.

Rákóczi-család

arczkép-csarnoka

Kilencz kép egy táblán 2 frt o. é.

Attila und rother Frack,

Gedanken über das

Verhältniss Ungarns zu Oesterreichs und die Neugestaltung des Kaiserstaates.

Von Gr. J. C.

Ára 50 krajczár osztrákértékben

Die Reduction der Armee,

und die ausnahmslose Wehrpflicht

in ihrer Anwendung auf Oesterreich.

Von einem k. k. Officier. Ára 50 kr.